

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . . . K 55—
pol leta . . . . . 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . . . 13—	celo leto naprej . . . . . K 60—
en mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaša vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino velja po nakazatel. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . . K 48—	četrt leta . . . . . 12—
pol leta . . . . . 24—	na mesec . . . . . 4—

Posa nezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Odposlanci Narodnega vjeća k Italijanom.

Zagreb, 7. novembra. Predsedstvo Narodnega vjeća SHS v Zagrebu je sklenilo, poslati na italijansko fronto preko Postojne pooblaščenca pod vodstvom nekakega višjega štabnega častnika. Pooblaščenec se odpelje jutri zjutraj iz Zagreba ter se peljejo preko Ljubljane.

Komisar entente v Postojni.

Včeraj se je podala deputacija Narodne vlade v Postojno, da bi pri laškem komisarju polkovniku Castelliju oddala slovesen protest. Laški polkovnik je naše odposlance prijazno sprejel ter jim razložil, da nima nikake politične naloge, temveč da je samo vojaški komisar entente armade, ki ima nalogo, kontrolirati, če bivša avstrijska armada izpolnjuje pogoje sklenjenega premirja. Ententa trdi namreč, da se je pri premirju določilo, da mora bivša avstrijska armada pustiti pred demarkacijsko črto celo artiljerijo in ves drugi material, izvzemši puške in tri vozove, katere sme vsaka kompanija s seboj vzeti. Bivši avstrijski generali pa trdijo, da sme armada polovico celega materiala s seboj vzeti, do čim ostane druga polovica na zemlji, katero bo ententa zasedla. Italijani sedaj samo zapisujejo, koliko materiala čete s seboj jemljejo, drugega mandata, kakor se je izrazil polkovnik Castelli, pa nimajo.

Srbi prihajajo na pomoč.

Zagreb, 7. novembra. V zaščito severnih jugoslovanskih pokrajin so odšli iz Zagreba prvi srbski in hrvaški oddelki.

Zagreb, 7. novembra. V Zagrebu se je te dni organizirala in osnovala velika četa srbskih vojakov, pripadnikov bivše srbske armade, ki so bili v Avstriji in Ogrski vjeti in porazdeljeni po raznih vjetniških taboriščih. Vsi so dobro oboroženi in opremljeni ter so jim bile izročene puške, ročne granate in strojnice. Danes dopoldne ob 10, je prisostvoval en bataljon srbske armade srbski slavnostni službi božji, ki se je darovala v prazno osvojenosti. Te službe božje se je udeležil tudi poveljenik Narodne obrambe dr. Drinković ter polkovnik 53. polka Petrović in drugi visoki častniki. Poveljenik tega srbskega bataljona je stotnik Milan Masić. Pri svečani službi božji je igrala godba 53. pešpolka. Srbski vojniki so stavljeni Narodnemu vjeću na razpolago ter tvorijo prvo rezervno naše narodne garde. Te dni pride v Zagreb še 400 srbskih častnikov in podčastnikov iz ogrskih taborišč. V Zagrebu ostanejo, da sodelujejo pri organizaciji Narodne obrambe. Današnje slavnosti so se udeležili tudi častniki hrvaških čet. Prvi srbski bataljon šteje 1000 mošt. sami strumni vojniki, ki se jim prav nič ne pozna, da so že 6 let v vojni. Samozavestni, energični, veseli in ponosni so korakali po zagrebških ulicah, burno pozdravljeni od neštete občinstva. Na čelu jim je korakala godba 53. pešpolka, ki je igrala slovenske, hrvaške in srbske pesmi. Občinstva se je polastilo velikansko navdušenje, katero je izražalo v klicih: »Živio srbska vojska!« in »Živio kralj Peter!«. Pred odhodom k službi božji je zbral stotnik Masić srbske vojake na dvorišču Filipovičeve vojašnice, kjer sta govorila poveljenik za Narodno obrambo dr. Drinković in poveljenik 53. pešpolka Petrović v imenu narodne vojske. Prihodnje dni je pričakovati v Zagrebu nadaljnjih srbskih bivših vojniških vjetnikov, ki se bodo postavili narodni obrani na razpolago. Medtem prihaja na hrvaška tla srbska armada ter hiti iz Zemuna. Klenka in Mitrovica bratom na pomoč.

Prodiranje Srbov.

Zagreb, 7. novembra. Jutri dospo v Brod prvi oddelki srbske vojske. V Vinkovce so Srbi dospeli že danes. Srbi so zasedli tudi Zemun in Indijo,

kjer so pustili manjše posadke. Tudi Vukovar je v srbskih rokah.

Mitrovica, 7. novembra. Prvi del redne srbske vojske pod poveljništvom podpolkovnika Ljube Maksimovića je došel v Mitrovico, kjer je ljudstvo Srbe oduševljeno pozdravilo in prišlo Srbov ovacije. Pozdravil jih je v imenu krajevnega odbora Narodnega vjeća dr. Milan Kostić.

Osijek, 7. novembra. Okolica Osjeka je mirna. Slišati je le malo streljanja. Srbska vojska ni več daleč. V Vinkovce so dospeli prve srbske čete. Parlamentarji, ki so odšli iz Osjeka, se vrnejo jutri od srbske armade, s katero so se pogajali. Danes je dospelo skozi Osijek 1000 madžarskih vojakov.

Nemško barbarstvo v Srbiji.

Zagreb, 8. novembra. Vesti, ki prihajajo iz Srbije, so naravnost grozne. Nemci, ki so se umaknili s srbskih tal, so iznova čutili potrebo, dokazati vsemu svetu svoje brezmejno barbarstvo. Kar so delali Nemci v Srbiji, presega v svoji grozoti najhujše domišljijo. Uničili so, kar jim je prišlo pod roke. Niti sadnemu drevju niso prizanesli. Noben hlev, nobena skromna bajta na njih poti ni ostala cela. Oropali so vsa dežela. Ni jim bilo zadosti, da so odnesli in pokradli vse, kar so dobili v javnih srbskih napravah in poslopih, tudi privatna stanovanja so oplenili do zadnjega in uničili, kar jim ni bilo moč odnesti. Iz Belgrade samega so odnesli še zadnje in edino tiskarno, ki je ostala še v Srbiji ter jo odpeljali preko Save. Po vsej svoji poti so nemški divjači sistematično plenili, ropali in morili. Požigali so hiše ter z dinamitom razstreljevali ne samo javna poslopja, marveč tudi vse lepše privatne hiše. Prebivalstvu so uzeli vsa hrana ter jo brez obzira spravili na Savo in na Donavo v svoje transportne čolne, da jo odpravijo v svoje kraje. Kar so pustili avstrijski Nemci in Madžari, so nemške čete iz rajha odnesle s seboj ali razdejale ter vso zemljo upustošile. Na Savi in na Donavi leži nebroj ladij polnih živil in materiala. So tu cele hišne oprave, slike, klavirji, najneverjetnejše blago, dostikrat polomljeno in zmetano vse na kupo. Vse to so bili Nemci poropali v srbski deželi. Deloma so te ladje že konfiscirane od oblasti Narodnega vjeća ter se bo blago vrnilo Srbom. Nemci so pobrali v Srbiji tudi vse zlato, kar so ga mogli dobiti. Poroča se, da je v Petrovaradinu velika zaloga takega zlata. Te dni odide tja posebna komisija, da ugotovi, kaj vse je roparska nemška tupa morala pustiti v Petrovaradinu. V Srbiji so Nemci napravili na sto in sto milijonov škoda, a plačati bodo morali to škodo strašno.

Zagreb, 8. novembra. Pri svojem umiku so nemške in madžarske čete razdejale železnico od Zemuna proti severu na 8 km razdalje. Razstrelili so tudi predor pri Cortanovi. Odredilo se je, da se ta predor popravi, da se zopet omogoči transport zaveznikov čet. Blizu Zemuna stoji 800 vagonov polnih nemškega ropa. Blago se bo zapisalo in vrnilo Srbiji.

Vsem Narodnim svetom po Slovenskem.

Vsako uro dobivamo z dežele, zlasti občestnih krajev pritožbe o samolastnem, brezobzirnem nastopanju straž krajevnih NS. Nujno prosimo vse krajevne NS, da svojim članom dajo natančne legitimacije in točna povelja, ki jim sporoči nemudoma NS. v Ljubljano v potrdilo. Treba je nujno strogega reda. Krajevni odbori NS. so odgovorni za red in nered.

Tajništvo NS. v Ljubljani.

Navodila za deželo.

Po deželi razumejo svobodo tako, da odslej ni treba plačevati davkov, spoštovati tuje lastnine i. t. d. V tem oziru prihajajo z več krajev neprestano pritožbe in poročila o nasilstvih. Nujno potrebno je, da Narodna vlada da navodila, naj županstva, duhovščina in učitelstvo ljudstvo pouči tudi o dolžnostih in mu pojasni položaj. Zelo priporočljivo bi bilo pošiljati na deželo tudi govornike, zlasti v odležnejše kraje.

Poziv k razsodnosti!

Kadar umira stara država in kadar stopa na njeno mesto druga v življenju, nastajajo grozoviti preobrati. Kdor je prevzel novo vlado, je že dosti dosegel, da ni nastal splošni kaos. Vlada, ki ima takorekoč ustvariti novo državo, stoji pred nalogami, kakor si boli orjaških misli ne moremo. Da taka vlada ne more čez noč staro nadomestiti z novim, to bi moralo tudi otroku v maternem telesu jasno biti. Ravnotako pa je tudi jasno, da bo vlada prišla do svojih ciljev le takrat, če jo vsakdo z navdušenjem podpira in če vsakdo preprosto svojo dušo z zavestjo, da je danes vsaka nevednost nesreča in da so tisti, ki netiljo nevednost, pravzaprav velezadajci in grdi hudodelci. Narodna vlada SHS v Ljubljani mora imeti zaupanje celega naroda in ni upamo, da si ga prav hitro tudi pridobi. Potrebno pa je, da v ta namen delujejo vse organizacije in predvsem tudi odbori Narodnega sveta.

Zatorej še enkrat ponovno prosimo, da naj ostane vsak hladne krvi in da naj se opusti najmanjši korak, ki bi povzročal nesoglasje in nevednost!

Kam naj gre tren.

Kmetijsko poverjeništvu Narodne vlade SHS je naročilo, da naj se vsi treni po možnosti pošiljajo v smeri proti Štajerski, Hrvaški in Koroški.

Orožništvu!

Orožniško poveljništvo v Ljubljani pozivlja vse orožniške častnike in orožnike slovenske narodnosti, ki so bili zaposleni v bivšem vojnem in okupacijskem ozemlju (Balkan, Poljska, Ruska, Ukrajina, Benečija i. t. m.) kakor tudi one iz od ententnih čet zasedenega ozemlja, kot Dalmacije, Istre, Primorja, Furlanije i. t. m., da se nemudoma ali osebno ali pismeno javijo pri zgorajšnjem poveljništvu v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 3, v svrhu sprejema v službovanje.

Vsem orožniškim podrejenim poveljstvom in postajam ukazuje, da strogo pazijo na to, da se gažistvo in častnikom, katerokoli narodnosti, ki so na poti iz fronte v domovino, skozi naše ozemlje, pusti vse za osebno obrambo potrebno orožje, kot pištole, revolverje, sablje ali bajonete, nikakor pa ne puške ali drugo orožje. Nadalje je pustiti vsem vojakom in častnikom katerokoli narodnosti vso ročno prilagojeno in za potovanje v domovino, to je nekako za dobo šestih dni potrebni živeči, zlasti pa tudi vso drugo zasebno imovino, kot denar, preciozje, obleko in perilo.

Odvzeti je samo vojni in erarični material izvzemši zgoraj navedenih predmetov.

Orožništvo mora strogo paziti na to, da se vsi poginili konji in vsa mrhovina s pomočjo domačinov takoj pokoplje v svrhu preprečenja epidemij.

Konečno naj orožništvo vpliva, da se vsi domov prišedši vojniki iz ozemlja, ki spada v področje narodne vlade, zglase takoj pri nadomestnih poveljstvih v Ljubljani, Mariboru ali Celju, oziroma pri kadrih domačih polkov.

Vsa podrejena poveljstva in postaje imajo tedensko kratek poročati o položaju.

Orožniški poveljenik:

Svetič, podpolkovnik m. p.

Nadomestna poveljstva.

Dunaj, 8. novembra. (K. u.) Vojno ministertvo je med drugim ukrenilo, da naj se z vso naglico premeste nastopni nadomestni vojaški oddelki pehote in lovstva: pešpolk št. 97 iz Stolnega Bega Grada na kraj, ki ga vojaško poveljstvo v Gradcu šele določi; pešpolk št. 17 iz Tolmezza, lovski bataljon št. 7 iz Dogane, strelski polk št. 5 iz Voitsberga, gorski strelski polk št. 2 iz Ennsa, strelski polk št. 37 iz Schärdinga in bosanski lovski bataljon št. 1 vsi v Ljubljano. Bosansko-hercegovske nadomestne čete, kolikor jih je bilo v območju graškega vojaškega poveljstva, so se po železnici že odpelale v Ormož, oz. Brežice. Preložitve se je odredila na željo Narodnega vjeća, ki pozivlja čete, da naj varujejo mir in najstrožji red.

Aprovizacija.

Važno je vprašanje, kako naj se uredi prehrana, ali žalibog se skoro opaža, da se naša javnost z zadevami, katere so v primeri z aprovizacijo, malenkostne, mnogo vestnejše peča, nego pa z vprašanjem aprovizacije. Že danes vemo, da se ljudska prehrana ne bo mogla vzdržati do nove žetve, ako nam ne prisloči na pomoč na eni strani hrvaška, na drugi strani pa entente države. Narodna vlada v Ljubljani se je radi tega obrnila do Narodnega vjeća v Zagrebu, da naj diplomatičnim putem entente države z vso energijo opozarja, da se prej kot prej organizira aprovizacijska pomožna akcija za slovenske naše pokrajine, da ne nastane lakota med nami. Amerika, Avstralija in Egipt bodo morale prav kmalu pričeti z uvažanjem žita, masti in če ne drugače tudi z uvažanjem argentinskega mesa. Upamo, da bo Narodno vjeće brez odloga vse potrebno ukrenilo in uspeha je tem bolj pričakovati, ker se da iz pisave francoskih in angleških listov sklepati, da so se ententni državniki v polni zavesti dolžne dolžnosti.

Razglasli poverjeništvu za kmetijstvo.

Razglas glede oskrbe konj v nekaterih občinah. V tistih občinah, kjer se je nakopičilo toliko konj, da preti nevarnost, da konji poginejo, naj županstva po svoji najbolji volji in vesti skrbje, da kmetovalci konje tako ali tako oskrbujejo in jih pri življenju ohranijo, kajti konji bodo že v nekaterih tednih tvorili velikansko narodno premoženje. Podpisano predstojništvo se bo pozneje z župani dogovorilo glede obračuna.

Poziv Štajercem, Korošcem in povsod vsem tistim, ki konje rabijo. Od novo vpostavljenih ukrajinskih glavarstev legitimirani zaupniki naj takoj pridejo v Ljubljano po večje trope konj v svrhu razprodaje ali prevzema v revo v svojih okoliših proti naknadnemu obračunu.

Kako ravnati z nakopljenimi ali v oskrbo prevzetimi vojaškimi konji. Radi preteče nevarnosti, da se po vojaških konjih, ki prihajajo iz bojišč, zanesejo kužne bolezni, posebno smrkavost in garje med domače konje, opozarjamo vse one, ki so nakupili ali vzeli v oskrbo vojaške konje, da morajo takoj: 1. naznaniti županstvu dan nakupa ali prevzema, 2. imeti take konje skozi 60 dni ločene od drugih konj, 3. paziti na njih zdravstveno stanje, 4. naznaniti županstvu vsako sumljivo obolenje, 5. ter da smejo take konje skozi 60 dni rabiti za delo s to omejitvijo, da ne pridejo z drugimi konji v nobeno dotiko.

Stekli psi. Z vojaštvom, ki prihaja z laškega bojišča, pride veliko število sumljivih psov. V sled tega preti nevarnost, da bi se steklina ta ne le za živali ampak tudi ljudem zelo nevarna kužna bolezen po deželi razširila. Zato je v lastnem interesu in lastno varnost vseh posestnikov psov, da vsak svojega psa natančno nadzoruje, ter pazi, da ne pride v dotiko s tujimi psi; v slučaju pa, da bi opazil pri psu sumljive znake, to takoj naznani pristojni občinski oblasti, sumljivo žival pa pri moreni zavarovati, da ni nobene nevarnosti. Vsakdo je tudi postavno zavezan, da svojega psa, ki je morebiti prišel s sumljivim ali steklim psom v dotiko, tudi to nemudoma naznani občinskemu uradu.

Ukaz glede avtomobilov.

Narodna vlada SHS. razglašala: Nakup avtomobilov, avtomobilnega materiala, pnevmatik in obratnih sredstev (benčina, olja in masti) za avtomobile se prepoveduje. Vse dosedaj izvršene kupčije zgoraj navedenega z bojišča pripeljane materiala so neveljavne. Rekvizicijo avtomobilov in sploh vsega v to svrhu spadajočega materiala pnevmatik in obratnih sredstev sme na slovenskem ozemlju izvrševati samo Poveljstvo avtomobilne čete 2. vojnega okrožja SHS. v Ljubljani (ženski hoci soba št. 15) po svojih, z tozadevno izkaznico opremljenih organih. Pri tem poveljstvu ima vsak tudi narodni odbori, občine, podjetja itd. takoj najpозneje na tekem 8 dni po razglasitvi te naredbje naznaniti, vrsto (osebni, tovarni) znamko tovarne in policijsko številko avtomobilov, ki se nahajajo v njegovih rokah in dostaviti, če se gre za lastni (kupljeni) rekvirirani ali od katere občini dodeljeni avtomobil. Ravno tako je vsakdo dolžan naznani pri gornjem poveljstvu ves avtomobilni material, pnevmatike in obratna sredstva,

kolikor jih ima v zalogi (pripomniti se mora, kje in na kak način jih je prejel) in zakaj jih potrebuje. Priglašeni avtomobili in njih soferji dobe potem izkaznice in dovoljenje za nabavo obratnih sredstev. Avtomobili brez izkaznic bodo brez izjeme zaplenjeni. Prestopki te naredbje se bodo strogo kaznovali.

Jugoslovanski odbor na Dunaju.

Dunaj, 7. novembra. Jugoslovani na Dunaju so si ustanovili na Dunaju svoj Jugoslovanski odbor, ki je prevzel skrb za jugoslovanske vojake, begunce in konfinirance v Nemški Avstriji, ter za srbske in črnogorske vojne vjetnike. Vsi Jugoslovani v Nemški Avstriji naj se obračajo v vseh svojih zadevah na ta odbor, če potrebujejo pomoči ali intervencije. Odbor je že započel veliko akcijo za vračanje Jugoslovancov v njih domovino. Njih delegati organizirajo vjetnike po taboriščih. Izvoljen je bil že ožji odbor, v kateri je odposlalo Narodno vjeće v Zagrebu kot svojega zastopnika dr. P. de Francescija. Organizacija povratka v domovino je poverjena nadporočniku Emilu Stefanoviću.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani, dne 7. listopada 1918.

Radi razdelitve vojnega materiala v smislu pogojev za premirje se je vršil danes pogovor članov Na. vlade z italijanskim polkovnikom Castellijem v Postojni.

Nakupilo se je toliko vojaških konj in vozil po nekaterih krajih, da jih ni moč sprosti razdeliti. Zato naj se vojakom puste vozovi in živila in naj se jim dovolji, da se peljejo s svojimi vprekami naprej. Zapleniti se sme samo vojni material, ki ga vojaki ne rabijo.

Dvorni svetnik dr. Zupanc je poročal obširno o zdravstvenih razmerah in zdravniški službi na kolodvorih. Preskrbljeno je za permanentno zdravniško pomoč na tujkajskih kolodvorih. Predložil je tudi načrt, kako se bo preprečilo širjenje nalezljivih bolezni po vojaštvu, ki prihaja s fronte. Tozadevna naredba izide v kratkem. Odboru Rdečega križa, ki hoče odstopiti, se naroča, da skliče izredni zbor, na katerem se bo izvolil nov odbor.

Deželni svetnik pomanjkanje sanitetnega blaga. Zato naj se vestno shranijo vse množice sanitetnega blaga, ki ga puščajo vračajoči vojniki pri nas. Vlada bo poverila sortiranje tega blaga strokovnjakom.

Opazilo se je, da prihajajo listi včasih neosnovane govore, ki bi zamogle kahliti ne samo javni mir, ampak tudi dobro razmerje, ki mora vladati zlasti v tem času med prebivalstvom naše države in vračajočo se armado. Ker bi znali nastati iz tega nepotrebni, zelo škodljivi konflikti, priporoča vlada časopisju v tem oziru posebno pazljivost.

Deželni svet v Solnogradu poroča, da je tam veliko našega vojaštva, ki mu primanjkuje vsega potrebnega. Odgovorilo se je brzoprijavni potom, da prosil Narodna vlada, naj jih preskrbe s hrano in spravijo čim prej z železnico v domovino, kakor dela v enakih slučajih naša vlada.

Sklene se naslednja

naredba poverjeništvu za notranje zadeve.

Sestavi se upravna komisija, ki izdela načrt za prenosno javne uprave v prehodni dobi, dokler se ne izdela in ne uveljavi definitivna upravna organizacija naše države.

V to komisijo se pokličejo dva uradnika politične uprave in po en uradnik finančne, solske in justične uprave ter deželni odbora. Bivši minister eksc. dr. Ivan vitez Zolger se naprosi, da prevzame predsedstvo te komisije. Komisija ima pravico, da pritegne k sodelovanju strokovnjake. Z delom naj začne takoj in ga po možnosti pospeši.

Nar. vlada je suspendirala Albina Belarja kot dež. solskega nadzornika in solske svetnika profesorja dr. Josipa Binderja kot profesorja na realki v Ljubljani. Srednje šole, ki so bile podrejene doslej nadzorniku Belariju, se podrede dež. solskemu nadzorniku vladnemu svetniku dr. Ivanu Bežjaku, ljudske šole pa dež. solskemu nadzorniku dr. Mihaelu Opeki.

Na predlog pov. za javna dela in obrt inž. Remca se ustanovi

prehodni gospodarski urad Narodne vlade SHS v Ljubljani.

1. Za dobo, dokler se ne uredi vsa v javnem interesu ležeca produkcija in ne preide v normalen mirovni obrat, se osnuje prehodni gospodarski urad v Ljubljani. Načeljuje mu pov. inž. Remec, ki se mu dodeli svetovet inženirjev, obrtnikov, trgovcev in delavcev.

2. Ta urad prevzame v svrhu demobilizacije:

a) vse dosedanje vojaške obrate v vojo posest, če so bili poprej last države, hrge pa v svojo nadzorstvo, odnosno v tujem. (Kemična tovarna v Mostah, tovarna mila in druge.)

b) nadzorstvo nad vsemi do sedaj po zakonu za vojne datjave zavezanimi obrati dispozicijsko pravico nad produkti (prekoprokopi, rudniki, tovarne za usnje, blavo i. t. d.).

c) dispozicijsko pravico nad vsemi produkti, ki so v njenem javnem interesu, zvezni živila, ali ki se sploh ne pridelujejo v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani.

d) stvarno demobilizacijo sedanje vojske. Nepregledna množina raznega materiala leži na ozemlju Narodne vlade SHS, to je skupna last svobodnih narodnih držav, za to nastale na ozemlju Avstro - Ogrske; zato bo treba o njej tudi skupno obravnati. Za vsako kjerkoli ležeče vojaško blago so odgovorni pred vsem sedanji upravljajoči čimtelji, če teh ni, pa javni čimtelji (občine, orožništva, okrajna glavarstva in tudi zasebniki, ki so si na katerikoli način kaj prisvojili.

Vojaki niso upravičeni prodajati niti blaga, niti živali, niti vozil. O vsem demobilizacijskem materialu se imajo napraviti kratke inventure, pregledni zapisniki in obračuni, ki se pošiljajo temu uradu.

Cenzurni odbor Narodnega Vječa.

Zagreb, 7. novembra. Narodno vječe SHS. je izvolilo svoj cenzurni odbor, v kateri je odposlalo dr. Kramarja, dr. Simraka, šefa pisarne Narodnega vječa in Antona Slegla.

Seja osrednjega odbora Narodnega Vječa.

Zagreb, 8. novembra. Danes ob 5. popoldne se sklicana seja osrednjega odbora Narodnega vječa.

Prihod dr. Korošca v Ženevo.

Zagreb, 7. novembra. Iz Ženeve poročajo: Predsednik Narodnega vječa dr. Korošec je prispel v spremstvu dr. Zerjava 28. oktobra v Ženevo, kjer se je nastanil v hotelu Boaurivage. Na kolodvoru je čakalo jugoslovanske odposlanke odposlanstvo jugoslovanske kolonije v Švici. Zvečer se je zbralo pred hotelom mnogo jugoslovanskih in čeških emigrantov, ki so prepevali jugoslovanske himne in švicarske himne. Manifestanti so klicali dr. Korošcu, Narodnemu vječu in ameriški predsedniku. Povsod, kjer se je dr. Korošec prikazal med Slovani, je bil z navdušenjem sprejet.

Prevzetej poslova mesta Ptuj.

Dne 2. novembra se je izvršila predaja mestne občine Ptuj pod kontrolo Narodnega sveta SHS s tem, da je bil imenovan za komisarja dr. Jurčič, ki ima odločati o vseh sklepih občinskega odbora. Izvršilo se je to na ta-le način: Konstituirani ukrajni odsek Narodnega sveta (predsedstvo: dr. Fermevc, dr. Jurčič, Miha Brenčič in zastopnik osrednjega Narodnega sveta v Ljubljani prof. Ivan Veseniak) je na prošnjo ptujskega občinskega odbora prišel se pozajati. Predpogoji je bil, da odstopi župan Ornič in uradni predstojnik dr. Gürtler, ker imata od leta 1908. in posebno od leta 1914. okrvavljene roke. Odbor je pozval Orniga, da odstopi. Ta je to storil. Posle vodi namestnik Steutte. Odbor je formalno sklenil tudi takoj odpušiti dr. Gürtlerja iz službe in ga takoj odsvoliti. Na vprašanje odbora, ali more jamčiti dr. Gürtlerju za življenje, ako bi va kot privatna oseba v Ptuj, se je odgovorilo, da analogno, kakor pri dr. Susteršiču slovenski krajevni odbor Narodnega sveta ne more prevzeti nobenega jamstva. Definitivna pogajanja, ki so sledila takoj, so imela ta-le uspeh: Komisar dr. Jurčič odloča o vseh sklepih in kontrolira vse poslovanje mestnega odbora. Raz rotovž se razobesi slovenska zastava kot znak jugoslovanske države in sicer se to zgodi takoj in na slovesen način. To se je izvršilo. Ob razobesitvi trobojnice je ljudstvo zapelo »Lepa naša domovina«, novo ustanovljena Narodna obrana pa je prezentirala.

V nedeľo se je vršil velkanski manifestacijski shod, kateremu je predsedoval dr. Jurčič. Govorili so dr. Fermevc o organizaciji krajevnih Narodnih svetov po farah in o narodni obrani. Miha Brenčič je govoril o delovanju Jugoslovanskega kluba in o aprovizaciji. Prof. Veseniak o novih temeljih v novi naši državi. Posebno to je ljudstvo z velikanskim odobravanjem vzelo na znanje. Predsedstvo je po predlogu Veseniaka dalo na glasovanje predlog o definitivni organizaciji Narodnega sveta za ptujski okraj in soglasno je bil potrjen proviziorni odbor ter se mu je izreklo znanje. Popoldne se je vršil uraden sestanek vseh županov, učiteljev in duhovnikov ter voditeljev narodnih društev na rotovžu. Definitivno se so deločili potem krajevni Narodni sveti po farah in ravno tako organizacija narodne obrane. Prof. Veseniak je opozarjal na važnost zgodovinskega trenutka, ko zborujemo tu na ptujskem rotovžu kot gospodarji. Zahvalil se je za vstranost županov in prebivalstva Ptuja in ptujskega okraja v vseh minulih desetletjih, posebno pa še dr. Jurčiču. Predlagal je zopet dr. Jurčiču formalno zaupnico. Župani, duhovniki in učitelji so jo soglasno sprejeli. Da se je izvršilo vse tako mirno in dostojno, je tudi zasluža novega okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja. Naiveč seveda je pripomogla disciplina in narodna zavednost ptujskega okraja sploh.

Slavnostna ustanovitev Narodne obrane v Dol. Toplicah.

Na skrajni meji »vojvodine« Kočevske stoji vkljub vsem strupenim vplivom nemško - vojvodskega lastnika znanih vrelcev v narodni zavednosti neomajena trdnjava Dol. Toplice. Dva moza sta za dan 3. t. m. pripravila v tej zadnji narodni trdnjavi nepričakovano sijajno slavje. Vse hiše celega kopaljšča v slovenskih in ameriških zastavah. Okna okrašena z zastavicami, zelenjem in cvetjem. Na oknih slike naših velenov. Niti dolenska metropola se ni tako zavedno postavila. Po končani pop. službi božji se je na trdu pod lipo zbralo množica domačinov in okoličanov. V lepem številu cvet deklet v pestril narodnih nošah. Namesto odsotnega župana, je slavnostni shod otvoril šolovodja g. Matko. V daljšem govoru je govornik pojasnil pomen in namen slavnostnega zborovanja in potrebo ustanovitve Narodne Obrane. — Govornik poljudno pojasnjuje namen in sestavo te obrambe. Pozivu na pristop se je odzvalo izdatno število prostovoljcev. Po govoru je zapel pevski zbor narodno himno. Sledil je sprevod, kojeza se je korporativno udeležilo tudi vojaštvo tamkajšnje bolnice. Ohod po Toplicah je bila prva manifestacija. Na verandji stanovanja vojaškega konaljškega poveljnika dr. Konvalenka je učitelj Gregorc sprevod pozdravil z vnesenimi besedami. — Sprevod je šel do ljudske šole. Tam je nadporočnik Bpčar v navdušenem govoru pozdravil navduženo vojaštvo kot narodne bojevnike Jugoslavije, poudarjaje, da nas je kri osvobodila. Plačilo Vas čaka doma. Toda še preje imamo izvršiti še eno dolžnost: obramba proti navalu in opustošenju po tolnah z bojnih bečeha bi-

še avstrijske armade. Nihče naj ne misli, da sme v naši Jugoslaviji živeti brez oblasti. Tudi tu se ustanovi Narodno poveljstvo Obrane. Vzdrižite red in mir. Zavedajte se, da kdor bi skušal kršiti javni mir, bo s o-jen od lastnega naroda! Prisežemo, da posvetimo v blagor nove domovine vse svoje moči če treba tudi svoje življenje. (Viharni klici odobravanja.)

Manifestacije v Gorjah.

Osvoboditev našega naroda SHS in ustanovitev Jugoslavije smo praznovali v nedeljo dne 3. t. m. tudi v naši občini na posebno slovesen način. Zbralo se je ne-šeto ljudstva pred kmetijskim domom, kjer se je vršilo pod milim nebom slavnostno zborovanje. Le - to je otvoril načelnik krajevnega odbora Narodnega vječa za občino Gorje, Jakob Kojančič iz Gorji, s kratkim pozdravom. Domači kaplan Janez Mevželj je nato v svojem slavnostnem govoru poveljaval Jugoslavijo, bodril zbrani narod na neumorno delo ter slavil naše prvobornike. Nepopisno navdušenje naroda je sledilo vsa izvajanja govornikova in gromoviti živo - klici so odmevali od naših sinjih gorskih velikano. — Po zborovanju se je vršil slavnostni sprevod preko Spodnjih Gorji nazaj v Zgornje Gorje. Kaj takega Gorje še niso videli. Na čelu neštevilni jez-deci v narodni noši na konjih, okičani z narodnimi barvami, za njimi nepregledna vrsta z zelenjem in narodnimi zastavicami okrašenih voz, na katerih so se vozili kmet-je in kmetice v narodni noši, potem požar-na bramba iz cele občine na konju in peš, vsa šolska mladina z zastavicami v rokah, za to nepregledne vrste možkih in ženskih v narodni noši, končno bralno društvo gor-jansko, za njim pa še nebroj občinstva. Godba in narodne pesmi so se razlegale da-lele naokoli, vse Gorje so pozdravljale s slavolokci o dete v narodne barve in ponos-no so zrli naši gorski velikani na svoje ljudstvo, praznujoč svoj narodni preporod. Po sprevodu se je zbralo vse občinstvo zopet pred kmetijskim domom, kjer sta nastopila kot nadaljnja govornika Andrej Slavnik in tovarniški delavec Koritnik ter slavila našo narodno stvar. Zopet so zme-llj navdušeni živo - klici, pele so se narod-ne pesmi in šele v mraku se je končala slavnost.

Na pomoč: njim brez doma, njim brez svojcev.

Novomesto, 6. listopada. Stotisoči se vračajo iz krvavih bojnih poljan in sestradanega zaledja, hrepenec po svojem domu, koprneč po svojih dragih, sestradani, razcapani, duševno in telesno ubiti, brez sredstev se pririvajo skozi gozde mase poražene armade. Dolga pot jih loči od cilja hrepenenja. Ali to hrepenenje jih vodi preko strmih prelazov, skozi šume, po prenapoljenih vlahih in cestah. Domov! Domov! Najslajši sanj dolgih let sredi smrtn-e grozote, se jim zdaj uresničuje. Blagor njim, zaslužili so to plačilo!

Ampak izmed teh stotisočev koliko ti-sočev jih je, ki tega hrepenenja ne poznajo, ker ga niso začutili že, ko so odhajali. To so oni reveži brez lastnega doma, sploh brez doma in svojcev. Če se tudi veselo konca klanja, ne morejo pa biti veseli tudi plačila, ker vedo, da ga jim nihče ne bo po-nudil. Domovina? Da, domovina se ob slo-venskih govornih spominja hvaložno tudi njim. Toda lepim besedam morajo slediti tudi — še lepša dejanja!

In baš za to armado nesrečnih treba nujno lepši, velikih dejanj! Kajti pred to armado gre strah, podviglost, sredi je la-kota, pomanjkanje, zadaj je brezsrčno, su-rovo brezobzirno podi bič — skrajnega hubezpa, praznosta vsake vere, upanja in hrabrosti. Računati moramo, da se bodo tol-ne te armade še dolgo po končani vojni klam-tile okrog, z ropom in opustošenjem si same iskale nadomestila za dom in redno družin-sko življenje.

Na to armado bi bila avstrijska vojna uprava morala misliti že med vojno. Vsak teh nesrečnejev bi bil moral biti prepričan, da po končani vojni tudi on najde svoj dom in usmiljena srca v prvi potrebi. Cesar ni storila avstrijska uprava, morda tudi mi sami ne, to treba sedaj ta kopl izvršiti: vzpostavitev z najpotrebnejšim oprem-ljenih vojaških domov, po vseh ob-činah in mestnih okrajih! Ozraj se je že razpalil, treba ga nujno pogasiti, sicer nam vsem grozi splošen — požar. Pripravimo primerna poslopja, kjer nudimo tem nesre-nejem prvo zavetje. Po mestih naj se — če manjka primernih prostorov — v to svrhu uporabijo barake, opuščene bolnice itd. Na deželni stoji več hiš praznih, graščinska in druga javna poslopja. Tudi kmečki domovi so žal zelo izpraznjeni, za par ljudi več prostora se mora dobiti skoro v vsaki hiši; to bi bilo le za skrajno silo.

Ali ti usmiljena vredni prihajajo skoro nagl, ušvi, sestradani, onemogli. Treba je torej celega dela. In kdo drugi naj prev-zame to težko žrtev nase kot v prvi vrsti naše narodno žensstvo! One, ki so med vojno že toliko žrtvovale, naj s tem zaključnim delom postavijo krono svoji po-zrivovalnosti! Imejte usmiljenje, da boste usmiljenje dosegli!

Treba za to akcijo takojšnjega vodstva in preko cele Jugoslavije razpreženo omrežje organizacije. V lastnem interesu nas vseh je, da vsak po svoji moči to akci-jo podpira, bodisi z živčevjem, obleko, denar-jem itd. Bolje, da se daruje prostovoljno, kakor bi bilo siloma več orožano. Naša sveta dolžnost je, da tem nesrečnejem tudi v svojih srih postavimo domove in zavetiš-čja. Uvaževati treba tudi, da bo takih re-vežev več, kot si jih predstavljamo. Koliko jih je, ki se vračajo s sladkim prepričan-jem, da jih čaka doma kar in kakor so pu-stili. Pa ko pridejo domov, ne najdejo hiše, ne svoje družine. Hiša v razvalinah, dragi ve počivajo. Tem revežem treba v prvi vr-sti postaviti dom v naših srih, dom tolaž-be v najtežji uri.

Nadaljnja in zaključna naloga tehi po-možnih odborov bi bila, vsem tem revež-em takoj po odnočitku preskrbeti primer-nega dela in službe, da se v domovih na-pravi prostor drugim, kajti vračanje po ce-lem svetu raztresenega vojaštva ne bo ta-ko hitro konec.

Za inteligenčne člane te nesrečne ar-made na nai bi po možnosti v posameznih slučajih skrbel naša jugoslovanska imo-vitva inteligenca. Nikar pa revežev, ki so že doma, metati na cesto — kar se ponekod dogaja. Usmiljenje, naše dolžnost do do-movine zahteva, da jih raje pobiramo iz ceste. Na pomoč in sicer hitro pomoč!

Iz čehoslovaške države. 500.000 Čehov pripravljenih za vpad v Nemčijo.

Dunaj, 7. novembra. Iz Pariza poro-čajo, da je zastopnik Čeho - Slovakov v Parizu dr. Beneš izjavil zastopniku »Jour-nala« nastopno: Osvobodila nas je ententa. Mi ostanemo ententi zvesti in akobodo razmere zahtevale, bomo dali ententi svoje čete in material na razpolago in postavili armado 500.000 mož, ki bi vpadla v Nemčijo.

Brno v čeških rokah.

Brno, 7. novembra. Ne le v Brnu, ampak tudi v drugih mestih, kakor v Hodoninu, je prešla uprava v češke roke in je vlada postavila na čelo občin svoje pover-jenike. Trg Frana Josipa je prekrščen v Masarykov trg.

Liberec, 7. novembra. (K. u.) Da razmotriva vprašanje, v kakšnem raz-merju bodi češki narod do svojih nemško-avstrijskih sosedov, je trgovska in obrtna zbornica v Libercu za danes popoldan svoje člane sklicala na po-svetovanje. Po debati se je sklenilo, da naj česko-nemška vlada nemudoma začne pogajanja za sporazum z Narod-nim izborom glede prehranjevalnih težav Nemcev na Češkem.

Kaj fantazirajo Madžari o Slovaki.

Zagreb, 7. novembra. Madžarski listi si dajo iz Francoske poročati, da pišejo francoski listi, da se slovaških 8 županij ne bo odcenilo od Madžarske, enako tudi ne Erdeli. Če ostane na Madžarskem isti kurs, Predsednik grof Karolyi je poslal v Sv. Martin Turčan-ski odtodnemu Narodnemu svetu brzo-javko, v kateri madžarski Narodni svet priznava, da so Slovaki do sedaj mnogo trpeli, toda ne po krivdi madžarskega naroda, marveč po krivdi go-tove klike, Danes so prenehale te kri-vice in Madžari in Slovaki so navezani drug na drugega. Zato naj pomagajo Slovaki Madžarom še nadalje v vojni in pri skupnem delu. Slovaki odgovar-jajo na te glasove madžarskih listov, da govore Madžari prvič k Slovakom, kakor brat k bratu in da vračajo Slo-vaki pozdrave, v ostalem pa stoje na Wilsonovem stališču, katero je prizna-la tudi bivša avstro - ogrska monar-hija, glede svobode in samoodloče nar-odov. Če Madžari hočejo, bodo našli v Slovaki prijatelje.

Budimpešta, 7. novembra. Iz Tren-čina je poslala komitatska kongregaci-ja, ki je sestavljena iz samih Madžar-ov, protest tamošnje občine proti ze-dinjenju Slovakov v Čehoslovaški drž-avi, češ, da si hočejo Slovaki ohrani-ti narodno in versko svobodo.

Politični preobrat na Poljskem.

Varšava, 7. novembra. Jutrarnji li-sti poročajo o novem političnem pre-obratu na Poljskem. V Krakovu se je ustanovil direktorij poljske narodne republike, v katerem so zastopani tudi poljski socialisti in narodna stranka kraljevine Poljske in Galicije. Direk-torij Poljske republike šteje 5 članov.

Veliki nemiri v Nemčiji.

Berolin, 7. novembra. Nemiri trajajo dalje. Po vzgledu berlinskih nemirov so izbruhnili nemiri v Lübecku, Altoni, Ham-burgu. Povsodi se vrše generalni štrajki, tudi v Bremenu. Glasni so klici po republi-ki. Postavljajo se vojaški odbori. Mornarji iz ladjedelnice v Bremenu hodijo po mestu in čujejo se klici po republiki. Pri spopadu z vojaštvom je bilo 9 delavcev ubitih.

Monakovo, 7. novembra. Neodvisni socialisti so priredili v Monakovem večerj velike demonstracije. Razvila se revolucio-narna propaganda.

Berolin, 7. novembra. Upor mor-narjev in delavcev narašča in se vedno bolj širi po pristaniščih v Hamburgu, Kielu, Bremenu. Vojaški odbori dobiva-jo vedno večjo moč.

Monakovo, 7. novembra. V Mona-kovem je izbruhnili demonstracijski štrajk.

Ultimatum nemške socialne demokracije.

Berolin, 7. novembra. Nemška so-cijalno - demokratska stranka je po-slala državnemu kanclerju princu Ba-denskemu ultimatum, v katerem za-hteva v glavnem, da se morata nemški cesar in prestolo-naslednik takoj odpovedati prestolu. Socialni demokratje za-htevajo tudi močnejše zastopstvo v vladi.

Voine vesti.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Sovražnosti ustavljene. 4. novembra. Na podlagi pogojev za premirje, sklenjenih med pooblaščenim vrhovnim vodstvom kraljevske italijanske vlade in imenom vseh aliranih sil in Zedi-njenih držav ter pooblaščenca avstro - ogr-skega vrhovnega poveljstva, so bile danes, dne 4. novembra ob 3. popoldne ustavljene vse sovražnosti na kopnem, na morju in v zraku na vseh avstro - ogrskih frontah.

5. novembra. Ustavitev sovraž-nosti proti Avstro - Ogrski je od časa do časa zadrževalo prodiranje naših čet, toda sovražnik je mogel rešiti samo mal del svoje armade, vse drugo je vieto. Ob 3. popoldne je bilo armadno poveljstvo v Tridentu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 7. novembra. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Severo - vzhodno od Oudenzardena so Francozi udarili čez Escanto. V protinapadu smo jih vrzli na-zaj. Med Escanto in Oiso je sovražnik po-skušal preprečiti, da bi mi po načrtu nado-ljevali dne 4. novembra začeto gibanje. Iz-vajal je lute napade, katerih težiče je le-žalo severo - vzhodno od Valenciennesa na jugu od ceste v Mons pi Bavayin ter pri Auloyeja ob Sambri. V težkih nesmetih

vih bojih so naše čete kljubovale sovražne-mu navalu. Sovražnik je zvečer stal pri Quiévrainu ter ob zapadnem robu Bavaya. Vzhodno od Auloyeja ter zapadno od La Capelle. Med Oiso in Aisno je nasprotnik dosegel črti Vervins - Rozoy. Ob obeh straneh Rethela je to črto prekorščil in zvečer stal ob črti Wasigny - Navion Por-cien ter vzhodno od Tourterona. Med Aisno in Mozo nam je sledil do Verdresa in Mou-zona. Na Mozinem vzhodnem bregu je Amerikanec nadaljeval svoje lute napade. Posrečilo se mu je razširiti svoje pred-mostje vzhodno od Duna. Ustavili smo ga v gozdovju vzhodno od Murvauxa in Fon-tainesa. Vzhodno od Sivryja je odlična bran-borska 228. infanterijska divizija povsem obdržala svoje postojanke. — Prvi general-ni kvartirni mojster: Gröner.

Pričetek pogajanja za pre-mirje z Nemčijo.

Berolin, 7. novembra. Nemško vr-hovno armadno vodstvo je poslalo mar-šalu Fochu brezično brzojavko, da naj odredi, kako in kie naj se sestanejo nemški delegati za razgovore o premir-ju z ententnimi pooblaščenca. Maršal Foch je istotako radiografično sporočil straže, pri katerih naj se oglašne nemški odposlanci.

Ruski državni zaklad.

New York, 7. novembra. Ruski po-slanik izjavlja, da je spravila vlada v Omsku na varno 800 milijonov rubljev zlata, to je 2/3 vsega ruskega zlatega zaklada.

Bavarci na Tirolskem.

Inomst, 7. novembra. (K. u.) Te-kom današnjega dne so v Inomst pri-spele bavarske čete, močne eno divizi-jo. Pod streho spravljene so po raznih mestnih stanovanjskih. Na jug je odšlo večje število vlakov.

Odhod avstrijskih čet z zapadne fronte.

Z zapadne fronte prihajajo sedaj v velikem številu avstrijski vojaki. Dne 1. novembra so bile avstrijske čete od-pozvane iz bojnih pozicij na zapadni fronti in takoj odposlane domov. V Nemčiji so potovali vojaki še precej dobro. O dogodkih v Avstriji niso ve-dele še ničesar, šele v Solnogradu so bili podučeni o dogodkih v Avstro-Ogrski. Potovanje po avstrijskih želez-nicah pa je bilo grozno.

PREREKANJE O POGOJIH PRE-MIRJA.

Dunaj, 7. novembra. (K. u.) Urad-no se razglša: Reuterjev urad brzo-javlja: V dunajski brzojavki o pogojih za premirje z Avstro-Ogrsko je 4. člen napadno preveden, oziroma popačen. V istini se glasi, da imajo aliranci ne-utesnjen pravico vsak čas, kadar se jim zdi potrebno, zasesti vse strateško važne točke, da preprečijo vojaške ope-racije ali da vzdrže red. Besed: »Vo-jaške operacije« v prevodu ni. — Temu nasproti bodi izrecno ugotovljeno, da prav tako kakor v izvrniku, ki ga je podpisal naš vojaški zastopnik, tudi v nemškem prevodu, ki smo ga dobili, o vojaških operacijah ni govora, mar-več samo o tem, da je ententnim četam na prosto dano, zasesti strateški važne točke, da tam prebivajo (abitare) ali vzdržujejo red.

Dunaj, 7. novembra. (Koresp. urad.) Italijansko vrhovno poveljstvo je na že objavljeni protest armadnega višjega poveljstva odgovorilo, da bo 34., 41. in 51. pehotno divizijo ter 12. konjeniško divizijo, ki se unikajo v popolnem redu, zopet iz-pustilo na svobodo, da bodo mogle nado-ljevati povratek, potem ko jim je zasežo vojni material in pa konje in živino. Z ozirom na to, da so pota v slabem stanju, bo italijansko vrhovno vojno poveljstvo tem četam za vračanje v splošnem nabrž odprlo ceste po dolini Bele (Fella). — Skli-cevanje italijanskega vrhovnega vojnega poveljstva na klavzulo pogodbe za premir-je v svrhu, da upraviči zasego materiala in konj, sicer ni popolnoma utemeljeno, vendar v sedanjih razmerah ni mogoče zo-per ta ukrep vložiti novega protesta.

Romunske čete na ogrskih tleh.

Budimpešta, 7. novembra. Romun-ske čete operirajo vedno obsežnejše proti Ogrski. Stopile so na ogrska tla in potokle prvo ogrsko posadko, na katero so naletele.

Angleške čete v Carigradu.

Berolin, 6. novembra. Angleške čete zasedejo danes ali jutri Carigrad.

Ž. L. Mozirski.

Trobnica Jugoslavije.

Kvišku dviga se ponosni duh slovenski, trojedino stopa Slave jug na dan: Vila Velebita, čuj pozdrav jadranski, mórja čuj bučanje, Triglav - velikan!

Reke bistrotoke, ve ste zašumele, K srcu kri nam polje, čujte vdar srca: Tri mladike lipi naši so vzcvetele, Vrh si spletje ledeni silni do nebe!

Ori pesen naša kakor iek Balkana, v davoriji se razlegaj tisočkrat: »Hej Slovani, zora puca, bit će dana, kar Slovenec, to Hrvat in Srb in Hrvat!

Svit trozvezdni sije z neba na gomile: Kdo Vas mučeniki klical je na plan: So k osveti Vas zbudile slavne Vile? — Tudi onkraj grobov je vstaljenja dan!

Bože Pravde, k Tebi molji četa vdana: »Moč duhá in mišic ne premaga več, tudi na jugu bratskega Slovana, tudi v pekla gromu ne premaga več!

Politične vesti.

Boj anarhij po deželi! Iz Novega mesta nam poročajo: Odkar je tu ustanovljena Narodna obrana in uvedena v stražno službo, je po mestu nastal večji red in mir pred v brezledni pohajajočimi vojniki. Ampak gotovo vsakdanje priazni kažejo, da bo treba vsaj disciplinirati se bolj napeto prijeli v roke, sicer nam kljub Narodni obrani grozi anarhija z vsemi zlimi posledicami. Večina vojakov, zlasti mlajši letniki iz bližnjih in daljnih vasi se obnaša kot da je zanje minila vsaka oblast, da so oni gospodje sami današnjega položaja. Doma je dosti dela v posrvo zadnjih pridelkov in pripravu za zimo, doslej so njih očetje preko vseh mogućih in tudi nemogućih pragov za osvoboditev ali vsaj za dopust preročili in proučje podpirali z nujnimi razlogi, kako so sinovi potrebni doma zdaj, ko jih imajo doma, pa naj ta potreba naenkrat ni več nujna? Fantje pohajajo po mestu in vaseh, razgrajajo go gostilnih in na cestah, kakor bi živeli kje v deveti deželi. Pri tem pohajovanju stresajo vse surovosti, ki so jih prinesli s seboj iz bojišč ali zaledijskih kadrov. Nič se jim ne upa oporekati, nihče jih posvariti, da tako počenjanje ni častno za slovenskega vojaka. Mladim ljudem ob tem splošnem veselju pravzaprav ni zameriti. Ali treba je takoj e zdaj računati tudi s treznostjo, z resnico, da za zgradbo popolnega osvobodjenja naše domovine ravno v teh dneh treba najresnejšega dela, največjih zadnjih naporov in žrtve, od vsakega posameznika, zlasti pa od vojakov, če hočemo našo ponosno stavbo srečno in hitro izvršiti. In to hočemo! In kdor tega v svoji zaslepljenosti noče, tega treba primorati, da bo hotel! Treba smotrne organizacije od zgoraj navzdol. Besede same, dobri opomini ob vsaki priliki ne zaležejo dosti. Treba bo v ta kaos početkov anarhije poseči trdo roko smotrne organizacije. Predvsem naj se iz Ljubljane ne pušča vojakov brez vsake kontrole, brez vsakega dovoljenja, brez dokumentov po železnici bežati domov. Nikdar ni bil v tem pogledu strog red tako nujno potreben, kot je ravno v teh usodopolnih dneh. Kontrola se mora dosledno vršiti tudi po deželi. Vse se službene obvezno vojaštvo nazaj k polkom, ali vsaj v službo Narodne obrane dotičnega okraja. Pohajajočim, razgrajajočim nobenega pardona! Sicer nam anarhija zraste čez glavo, okuži še to malo, kar je zdravo, in kako naj bomo potem kot oblasti čez nepokorne? To ne velja samo za Dolenjsko, ampak za vso Slovenijo, morda za druge okraje še bolj, kot za Dolenjsko, kjer je anarhija še le v povojih in le mestoma. Torej na delo, če in kjer treba, z železno roko!

Še vedno dvojezični napisi se vidijo pri železnih postajah na slovenski zemlji. To je nedopustno! In to je tudi v našem lastnem interesu nevarno, ker izliva vročekrvnost ne samo tistih temnih elementov, ki jim je sedanjim mimoidočim, nezogibni čas nerada dobro došel, marveč izliva tudi sicer poštene in mirujoče ljudske sloje k nepremišljenim dejanjem poškodbe — danes ne več tuje, nego že naše lastne. Tako n. pr. so na postaji Straža razbili skoro vse napise. Isto se opaža tudi že po vaseh, kjer se uničujejo deske z dvojezičnimi krajevnimi napisi. Prevročekrvneži ne pomislijo, da s takim ravnanjem povzročajo le nam samim škodo. Glede napisov je stvar lahko urediti. Nemško besedilo odstraniti, bodisi z barvilom ali s prekritjem. Pozeje bo v mnogih slučajih itak treba korentno popraviti tudi nekatera dosedanja spakodrana slovenska imena. Po postajah naj za prvo odpomok skrb načelnikstvo postaje, po vaseh župani, oziroma vaški odborniki. Pri bivših c. kr. zavodih in vojaških poveljstvih morajo nalogo izvršiti predstojniki, oziroma poveljniki. Glede zasebnih podjetij morajo to dolžnost prevzeti krajevni Narodni sveti.

Učiteljski Tovariši objavila v posebnem izdanju z dne 4. t. m. spomenico Narodni vladi SHS v Ljubljani, ki jo je združeno naše učitelstvo izročilo po deputaciji predsedniku Josipu Pogacniku. V spomenici so navedene vse tiste zahteve učitelstva, ki se tičejo takojšnje reforme našega narodnega šolstva ter najnujnejših potreb preosnovne šolske uprave in pravnih razmer učiteljskega stanu. Iz spomenice odseva resna skrb učitelstva do kulturne povzdige našega naroda, v njej je izražena deloljubnost in globoka stanovna zavestnost naših narodnih kulturnih delavcev. V dokaz naj navedemo le odstavek, ki govori o šolskem nadzorstvu: »Glede na šolsko nadzorstvo izrekamo svoje temeljno načelo, da marajo za odpravo dosedanjega sistema, ki mu je bilo to nadzorstvo izraz in izvršujoči činitelj, pasti tudi osebe — nosilke tega sistema! V novi dobi narodne svobode in demokracije hočemo v interesu svojega šolstva in stanu ter v interesu narodne vzgoje novih mož svojega zaupanja, strokovne izobrazbe in take moralne kakovosti, ki dajejo poroštvo za plodonosno, samo povzdigi narodne kulture služeče delovanje v harmoničnem skladu z narodnim učitelstvom.« — Iskreno nas veseli, da so ravno naši učitelji prvi med vsemi stanovni povzdignili svoj glas ob prehodu v dobo narodne svobode, zavedajoč se resnosti položaja in pripravljeni vse svoje sile posvetiti splošni narodni blaginji. Prepričani smo, da bo Narodna vlada resno upoštevala predloženo iz spomenice. S posebnim povdankom kažemo na 12. točko spomenice, ki govori o učiteljskih službenih prejemkih. Sedaj je prišel čas, ko je mogoče to vprašanje vendar končno pravično in pošteno rešiti!

Dnevne vesti.

Preki sod v Banatu. Iz Budimpešte, 7. novembra. V Subotici v Banatu je proglašen preki sod.

Verske ceremonije v češki armadi odpravljene. Iz Prage, 7. novembra. V češki armadi so odpravljene vse verske ceremonije. Vsi vojni kurati bodo odpuščeni.

Španska. Španski kabinet je odstopil.

Voltive v Ameriki. Preko Amsterdama poročajo, da je bilo izvoljenih v ameriški senat 14 republikancev in 14 demokratov.

V imenu pravičnosti in poštenosti. Posamezni člani narodne obrane in nekatere vojaške straže odzvedajo še vedno na surov in barbarski način v daljino domovino se vračajočim razoroženim in izmučenim vojakom najpotrebnejše predmete ali jih celo uničujejo. — Kruh, konzerve, perilo, svečke, cigarete — vse puste izgniti taki suroveži iz nahrbtnikov izmučenega vojaštva. To ne gre! Tako postopajo Nemci in Madžari po svojih deželah, nam ta surovost in brezsrčnost ne sme biti vzrok za posnemanje in vračilo. Treba je postaviti energično častniško nadzorstvo na kolodvoru ter na vmesnih postajah in cestah (pregled vstajnih avtomobilov) ter postaviti take sramotne izgrede enako kakor plenjenje in tatvine pod najstrožje vojne določbe in pod eksemplarično vojaško kazen. Take suroveži delajo mladi naši državni povsod le sovražnike, Jugoslavija pa bode rabila prijateljev. Nova vojaška oblast naj svoje z vsoto energij izvede!

Sestanek Narodne obrane za Ljubljano. V nedeljo, dne 10. novembra 1918, ob 9. uri dopoldne je v Mestnem domu sestank vseh onih članov mestne obrane, ki imajo legitimacije obrane. Izvzete so straže. Kdor izostane, zapade legitimacijo.

Narodna obrana za Ljubljano je sklenila v svoji vberašni seji, da mladeničem pod 18. letom in vsem onim, ki niso opravičeni nositi orožja, pobero orožje in municijo, katero so si prisvojili na ta ali oni način. Nočindan se strelja po mestu in predmestjih in to se neopravičeno podtika mestni Narodni obrani. Obrana se je obrnila na mestno policijo, da podpira to stremjenje in da prestopke neopravičene noše orožja najstrožje kaznuje. Kdor si je prisvojil to ali ono orožje, se pozivlje, da to takoj izroči orožarni Narodne obrane v Mestnem domu. Za mladoletne otroke so odgovorni starši.

Obrana na konjih. Tu in tam se pojavljajo nedorasli jezdeci in čestokrat cele patrolje na konjih, ki ne pripadajo k mestni Narodni obrani in le v zabavo jezdarijo po mestu. Patroljam Narodne obrane je naročeno, da takim jezdecem, če nimajo izkaznice Narodne obrane, pobero konje in orožje.

Srbi v Ljubljani. Danes dopoldne nas je obiskal v uredništvu kapitan Nikola Garčić, dodeljen divizijskemu štabu srbske vojske, ki je dospela v Ljubljano.

Zbenedli Madžari. Še sedaj Madžari ne morejo zatajiti svoje krvi. Na vojni domov streljajo iz vlakov iz zlasti namim prihajajoče vlake, ki vozijo naše vojake s severa in vzhoda. To se dogaja dan na dan zlasti pri Pragerskem ter je bilo že nekaj vojakov ranjenih in baje tudi ustreljenih.

Vojaški konji se prodajajo. oziroma oddajajo vsak dan od 8. dopoldne do 5. popoldne v Ljubljani v Nuškovi vojašnici v Trnovem, v artiljerijski vojašnici na Dunajski cesti, v Lateralnem drevedoru in v konjski bolnici v Kranju. Vrhutega imajo vsa županstva pravico oddajati konje brezplačno proti zaveznemu pismu, bodisi, da se konji pozneje, prevzemnikom v last prodajo, bodisi, da jih vrnejo proti primerni povrnitvi oskrbovalnih stroškov.

Oddaja konj in vozov v Rožni dolini in na Viču. Stacijsko poveljstvo SHS v Ljubljani je pooblastilo z oddajo konj in vozov v Rožni dolini in na Viču proti pobotnicam z njegovim podpisom in štampiljo viškega županstva stotniku Karlu Peršlu.

Izvirni letela in telice čiste rjave šviške pasme, pripeljane iz Švice, se prodajajo vsak dan v deželni pristavi v Medvodah. Zglasiti se je pri upravnistvu bivših deželnih pristav v Medvodah.

Zito za seme. Podjetniki kmetijskih obratov smejo od zasejenega žita lastnega pridelka za setev potrebne množine porabliti v najvišjih izmeri v kilogramih za 1 hektar setvene ploskve, in sicer: pšenice 200 kg, rži 190 kg, ječmena 190 kg, ovsa 190 kg, koruze 50 kg, ajde 100 kg ter prosa 40 kg. Prestopki tega ukaza se bodo strogo kaznovali.

Prosimo vse gg. dopisnike in poročevalce naj podajajo kolikor mogoče kratka poročila, kajti daljših na noben način ne moremo priobčevati. Tudi izkazi daril morajo izostati. Tako ostane, dokler ne bo večje množine papirja na razpolago.

Uredništvo »Uradnega lista Narodne vlade SHS v Ljubljani« nas prosi objaviti to-le poasnilo: Venomer prihajajo v naše uredništvo, oziroma v upravnistvo stranke, ki bi se rade naročile na Uradni list. Naročnikov za sedaj ni mogoče sprejemati, ker Uradni list za časno ne izhaja vsak dan, ampak samo po potrebi, pač na se dobivajo posamezne številke po 20 v pri upravnistvu in po ljubljanskih trafikah.

Naši vsučilščniki in abiturienti vprašajo (Slov. Narod št. 263), ali bi se ne dalo v najkrajšem času rešiti vprašanje univerze na domačih tleh. Na to je odgovoriti edino, da le edino mesto, kamor naj se sedaj obrnejo, Zagreb. V Zagrebu se je leto vpisalo že precej Slovencev, zlasti na novi medicinski fakulteti. Že v preteklem šolskem letu je bila v Zagrebu vpisana stud. phil. Ljudmila Ilesičeva, ki bo na eventualna vprašanja sigurno rada dala pojasnila. (Naslov: Zagreb, Primorska št. 9.) Radi sedanjih neobičajnih razmer na so tudi v Zagrebu predavanja za nekaj časa prekinjena.

Slovenska opera! V mali dvorani Narodnega doma se je vršila sinoči prva orkestralna skušnja za »Proslano nevesto«. Vkljub neštetim, doslej nepremagljivim zaprekam smemo torej upati, da v najkrajšem času pozdravimo tudi opero na našem odru!

Glasbena Matica. Vse pevce in pevke, ki so sodelovali pri Krevkih akademijah se vabi, da pridejo v nedeljo ob 11. uri dopoldne v pevsko dvorano k skušnji in k nujnemu pogovoru. — Pevski odbor.

Glasbena Matica naznanja staršem gojencev, da se pouk v šoli »Glasbene Matice« doslej redno vrši. Oni gojenci, ki s poukom v klavirju in goslih doslej radi pomankanja učiteljskih moči se niso pričeli, naj se zgledajo v teh dneh ob 4. uri popoldne v ravnateljstvu sobi, da dobe učitelja in prično s poukom. S poučevanjem pričeta te dni tudi gospoda Janko Ravnik (klavir) in Ivan Trost (gosli). Opozarkamo starše tudi na točko šolskega reda, da se mora nameravani izstop iz kakega predmeta do 20. dne dotičnega meseca naznaniti šolskemu ravnatelju, sicer je dolžan dotičnik plačati ukovino še za prihodnji mesec.

Predavanje prof. J. Veseniaka o našem solstvu v naši novi državi na predvečer naše manifestacije se je razvilo v veliko in navdušeno manifestacijo starišev, učiteljev, profesorjev in zrelojših mladine za preosnovno našega šolstva in spopolnitve taistega posebno v strokovnem oziru. Govornik je ostro bical vse dosedajne nedostatke v vzgoji, osvetlil jih s tipičnimi vzgledi in poudarjal, kako nepraktično so šole v podajanju materialnega znanja. Razvijal je vodilne misli in opozoril na temelje, kako mora biti preosnovana šola. Zanimivo je bilo tudi, da je na predavateljevo željo nabrala pri vohu pristovolne doneske za Narodni svet gđ. Mara Medic z gđ. Virantovo, ki je bila toliko zasledovana po šolskih in vojaških oblastih zaradi svojega narodnega prepričanja. Nabrali sta 463 kron 80 vin. Za predavateljem je nastopil naš toliko preganjan profesor dr. Ilesič ter častitali govorniku in žel za svoja ostala izvajanja viharno žel znanje. Učitelstvo in profesorji pa so že vedno na delu, da pripravijo v smislu izvajani predavateljevih potrebnih material za našo Narodno vlado.

Narodna Socialna Zveza (N. S. Z.), vsestrokovno združenje v Ljubljani je pred vojsko lepo uspevala. Nemška birokratična vlada jo je sicer zatirala in ovirala, kjer je le mogla, vendar je čedalje lepše uspevala. Štela je že čez 6000 članov, imela podružnice po vseh okrajih Ljubljane, v Siški, Kočevju itd. Snovale so se podružnice v Zagorju, Trbovljah, Mariboru i. dr., prišla pa je vojna in vlada je delovanje N. S. Z. popolnoma ustavila. Zdej v svobodni Jugoslaviji je N. S. Z. zopet oživela ter razvija živahno delovanje. Slovensko čuteče delavstvo in uslužbenstvo družij v strokovna društva in te v N. S. Z. pristopijo lahko posamezni člani in cela društva in organizacije. N. S. Z. ima svoje prostore v Narodnem domu v Ljubljani (priliječe levo). Poslovne ure v delavnikih od 5. do 8. zvečer, ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. dopoldne.

Mladinska skupina Narodne Socialne Zveze (N. S. Z.) v Ljubljani lepo napreduje. Pristopilo je že čez 50 vajencev. N. S. Z. daje mladini posebno sobo na razpolago, kjer se vrše razgovori, predavanja; na razpolago je mladini čitalnica in knjižnica. Ustanovi se tamburaški in pevski zbor mladine ter dramatični odtsek. Naj bi pristopili vsi trgovski in obrtniški učenci, kajti mladini je treba izobrazbe, pouka in tudi zabave. N. S. Z. ima svoje prostore v Narodnem domu v Ljubljani (priliječe levo). Poslovne ure ob delavnikih od 5. do 8. zvečer in ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. dopoldne.

Sole na ljubljanskih obrtnih nadaljevalnicah se ne bo in se mora počevanje vsled obstoječih razmer na nedoločen čas preložiti.

Družba sv. Cirila in Metoda pozivlja svoje izven Trsta mučede se učitelstvo, da se nemudoma vrne na svoje službeno mesto, da se more nadaljevati redni šolski pouk.

Več tobaka. Poverjenik za trgovino in obrt dr. Triller je odredil, da se ima vsem trafikam nakazati do preklica dvojna množina dosedanjega kontingenta tobaka in cigaret. V sled tega bodo seveda dobivali kadilci od prihodnjega tedna naprej tudi dvojno množino cigaret in tobaka.

Z ljubljanskega observatorija. Danes zjutraj ob 4. uri 52 minut so znamenali vsi instrumenti opazovalnice zopet katastrofalen potres iz daljave 10.000 kilometrov. Konec zaznavanja ob 9. uri 40 min.

Cene živil v Trstu rapidno padajo. Iz Trsta 8. novembra: Cene živil v Trstu rapidno padajo, za 200—300 odstotkov so padle večraj. Riža, moke in drugih živil je v izobilju, olje se prodaja po 5 K.

Delavke za vojaške oskrbovalnice in oddajalnice živil za vojaštvo naj se zgledajo pri vojaškem oskrbovališču v Mostah in pri Oddajalščini št. 33 (špedicija Balkan). Popolna prehrana in dnevna plača tri krone.

Iz Zužemberka. 2. novembra. Sporočeno je že bilo, da je orožništvo zužemberko ustrelilo na dan narodnega praznika vojaka. Matija Mrvarja iz Viseja, ki je prekoračil dopust za 2 dni, ker je imel na smrt bolno ženo doma. Žena je nato pod vtiskom te vesti znorela in nato umrla. Včeraj se je vršil pogreb, ob ogromni udeležbi prebivalstva. Udeležilo se ga je tudi uradništvo iz Zužemberka, ter je žrtvi Matiji Mrvarju v slovo, domačinom v tolažbo in ostalim v poduk govoril ob odprtem grobu notar Anton Carli iz Zužemberka, primerno dogodu in sedanjemu času poudaril, da stojimo ob grobu žrtve zadnjih činov avstrijskega policijskega.

Iz Radovljice. J. Pangerc, p. d. Pogacar, posestnik iz Verbeni se je izkazal te dni za dobrotnika revežev. V Radovljici živi revna družina (begunci), katera nima kaj delati v usta, in poleg tega je nezgodnim otročičem obolela še edina podpora ljuba mati na španski boleznici, ki je tukaj že precej razširjena, tako, da sedaj nimajo ne postrežbe ne hrane. Ko je to izvedel naš dobrotljivi Pangerc, ji je šel ista dan sam prinesel nekaj kruha, katerega že dolgo niso imeli ter nekaj moka, jajo in mleka in še druge potrebne reči. Tako, da je

sedaj družinica preskrbljena s hrano za nekaj časa. To je bil prvi sad, katerega sem opazil, da je vsled jugoslovske svobode vzklik tako naglo. Četudi malo ali pomembno. Tako naj dela vsak premožnejši, ker le pod tem pogojem bo zjedinjena Mlada Jugoslavija. — F. C.

Z Bleda nam pišejo: Na tukajšnjem kolodvoru nujno potrebujemo slovensko prodajalno za časopise, knjige, razglednice itd. Doslej so bile nameščene tam Nemke. — Dne 29. pr. m. so tudi naši železniški uslužbenici pokazali, da so se rešili nemškega jarma. Izobesili so male slovenske zastave na okna in pri vlakih se je tudi videlo mesto rdečih, slovenske službene zastavice.

Poročil se je v Kranjski gori 4. novembra profesor Marijan Chudžik, nadporočnik, z gđ. Minko Kvas. Obilo sreče mladima poročenčema!

Prepoved točenja alkoholnih pijač na nemškem Stajerskem. Stajerski dobrobitni odbor je sklenil soglasno prepoved točenja vseh žganih in alkohol vsebujočih pijač ter piva do konca novembra t. l.

V Splitu so sklenili, da se ima imenovati Ilirska obal odsej Wilsonova obal, Marmontova ulica se bo imenovala Trumbičeva ulica.

Prošnja. Dne 29. oktobra t. l. sem se vozila z ob 7. uri zvečer odhajajočim dolenskim vlakom. Na Veliki Loki sem pozabila eno rjavo ruto in eno površno jopo (Überjacke). Prosim tisto gospo, ki je to prevzela v Trebnjem od nekega gospoda in obljubila, da vse izroči meni, naj to nemudoma stori. — Ivana Stresen, Ljubljana, Opekarska cesta št. 43.

Rekvirirana prtljaga. Kdo bi vedel povedati, kje se je rekviriralo blago skladišča Offiziersuniformierungsanstalt, kjer je bila v zaboji tudi moja zasebna prtljaga. Na prtljagi je bil naslov: Julka Oblak, Offiziersuniformierungsanstalt Feldpost 339. Pojasnila proti povrnitvi stroškov uljudno prosim: Julka Oblak, Idrija 120.

Revna ženska je izgubila precejšnjo vsoto denarja v bližini državnega kolodvora. Pošten naideletel se prosi, da ga izroči proti primerni nagradi v upravnistvu »Slov. Narodac.

Oni volak, ki je v sredo ob pol 3. uri popoldne v Nunki ulici pobral črn portfelj z večjo vsoto denarja, ter je rekel, da odda denar na policiji, se prosi, da to nemudoma stori, ali pa odda v upravn. »Slov. Nar.«

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Danes, v petek, ostane gledališče zaprto. V soboto, 9. t. m. se ponovi Jirasekova igra »Laterna« izven abonementa. — V nedeljo, 10. t. m. popoldne bo ljudska predstava Finžgarjevega narodnega prikazaka »Divji lovec« izven abonementa, ob zvižanih cenah. — Zvečer se vrzori izven abonementa burka »Charleveva tetac.« — V ponedeljek 11. t. m. ostane gledališče zaprto; v torek se vrzori prvič Molierova duhovita komedija »Namišljeni bolnik« za »A« abonente.

P. n. abonentom lož in sedežev. Gledališko vodstvo prosi p. n. abonente vlnjudo, da blagovolijo v slučaju, če so zadržani priiti v gledališče, to sporočiti gledališki pisarni, event. telefonično. Vodstvo se obrača s to nujno prošnjo na p. n. abonente le radi tega, ker se prihlasi vsak večer toliko gostov, posebno jugoslovskih častnikov, za vstopnice, da je vodstvu nemogoče vsem ustreči, ker so vsi boljši sedeži in posebno lože abonirani. Vodstvo Narodnega gledališča je prepričano, da bodo p. n. abonenti sedežev in lož znali upoštevati to njegovo nujno prošnjo in mu bodo z veseljem dali nerabljene abonirane sedeže na razpolago. Pripominja se, da dobi vsak abonent drugi dan po predstavi pri blagajni izplačani predmetni znesek za prodani sedež ali ložo.

Iz gledališke pisarne. Iščemo se za gledališki oder delavci, ki se sprejmejo takoj. Prijavijo naj se v pisarni. — V gledališki orkester se sprejmejo glasbeniki za pihalni takoj. — Iščemo se tipkarice, ki imajo svoj pisalni stroj, za prepisovanje knjig in vlog.

Prosveta.

Poljski listi o Jugoslovanih. Priznati moramo, da smo bili in smo še o poljskih razmerah slabo poučeni, a seveda tudi Poljaki o nas niso vedeli mnogo. Za naš skupni boj in za dosego istega ideala pa je bilo in je potrebno, da se — vsaj sedaj ob 12. uri — spoznamo. V tem oziru je bilo potrebno in dobro, da poljski listi pišejo tudi o Jugoslovanih. V zadnjem mesecu je priobčil krakovski »Głos narodu« informativen članek: »Slovenci in Jugoslavizem« in kot nadaljevanje drug članek: »Jugoslovske politične stranke« (v Dalmaciji, Bosni in banovini). V »Naprzód« je opisan razvoj jugoslovske socialne demokracije tekoma vojne, v »Piastu« tedniku za poljsko kmetstvo ljudstvo, je popularno na kratko opisana Jugoslavija. Tudi »Illustr. Kurier Codzienny« je priobčil članek o jugoslovskih političnih programih. — V Levovu zastopa našo stvar najbolje »Kurjer Lwowski«, ki je prinesel tudi dveh daljših člankov o današnjem političnem življenju Jugoslovanov. Sam glavni urednik tega lista, Vlad. Wyslouch je napisal v njem članek o istovetnosti poljskih in jugoslovskih interesov. Gibljemo se... Giblje se češko - poljsko - jugoslovska trozveža.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B št. 801 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 801 do konca prejmejo goveje meso v soboto dne 9. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: od 1. do pol 2. št. 800 do 1000, od pol 2. do 2. št. 1001 do 1200, od 2. do pol 3. št. 1201 do 1400, od pol 3. do 3. št. 1401 do 1600, od 3. do pol 4. št. 1601 do 1800, od pol 4. do 4. št. 1801 do 2000, od 4. do pol 5. št. 2001 do 2200, od pol 5. do 5. št. 2201 do 2400, od 5. do pol 6. št. 2401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 15 dkg mesa, kilogram stane 2 K 80 v.

Inozemsko meso. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala goveje meso v soboto dne 9. t. m. in v ponedeljek dne 11. t. m. od pol 7. do 9. ure zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

Prodaja petroleja. Petrolej na drugi odrezek A, B in O ter tretji odrezek C karte se prodaja le še do 9. t. m. Po končani prodaji morajo trgovci nemudoma naznaniti ostanek petroleja ter predložiti vse odrezke in prejemnice za petrolej v mestni posvetovalnici.

Razne stvari.

Železniška nesreča. Listi poročajo, da se je na postaji Zala-Szent-Jakab pri Veliki Kaniži 6. t. m. popoldan pripetila velika železniška nesreča. Z vojnimi vietniki na gosto zaseden vlak je zavozil v brazen bolniški vlak. Mrtvih je 80, težko ranjenih 28 oseb.

Razprava, ki se ne bo vršila. Dne 16. julija t. l. je bila nastala na Dunaju v vojaških zaporih revolta redi lakote. 140 arestantov je takrat udrljo iz zaporov in povzročilo škodo okoli 14.000 kron. Sedaj se je imela vršiti pred divizijsko sodnitjo kazenska razprava proti tem upornikom, ali do razprave ne bo prišlo, ker polovica jetnikov je ušla, polovico pa so morali izpustiti, ker jim nimajo dati kaj jesti.

Pod plaščem humanitete in milosrčnosti. Češki Rdeči križ, zakladnica protektorice Marije Coudenhoyeove in nemške šlahte. V spominu je še velika akcija, katero so zasnovali v Pragi za časa vojne češki nemški plemiči pod pokroviteljstvom Marije Coudenhoyeove in grofa Nostitza. Češko ljudstvo se je odzvalo povabilu te družbe in je bogato podpiralo društvo in pošiljalo ogromne prispevke v blagu in denarju. Ljudje so bili pač mnenja, da darujejo blago in imetje ubogim in lačnim vojakom, ki prihajajo bolni, sestradani in podpore potrebni v domovino. Sedaj pa so razkrili v tem društvu velikanske slenarije. Predsednica in odborniki, češkonemški plemenitaši so skrajno umazano izrabljali ta darila zase in za svoje sorodnike. Na praskem kolodvoru, kjer je bilo skladišče Rdečega križa, so zaplenili za tri milijone živil. Med zaplenjenim blagom je 96 vreč moka, 33 vreč prepečenca, več masti, mesa, steriliziranega mleka, čokolade in drugih živil. Iz zaplenjene korespondence so doznali, da so dobivali od Rdečega križa veliko živil razni nemški plemiči in njihovi sorodniki. Pošiljali so blago svojim privržencem tudi na Dunaj in v druga mesta. Zanimivo je, da je dobil poleg cele vrste visokih oseb tudi orski minister Andress 5 kg kave, 10 kg čokolade in 5 kg masla. Veliko blaga v skladišču je že pokvarjeno. Ljudstvo je vsled tega razkritja silno razburjeno in se silno zgraža nad tem skrajno umazanem ropom narodnega blaga, podarjenega od usmiljenih src v prid in dobrobit sestradanega vojaštva.

Umri so v Ljubljani: Dne 26. oktobra: Ivan Holl, sin žel. kancelista, 4 meseca, Bethovnova ulica 15. Dne 28. oktobra: Marija Pirnat, hči pekove vdove, 7 let, Poljanska cesta 69. — Dne 29. novembra: Ana Sraj, starinarica, 59 let, Stari trg 32. — Fran Korenič, sin tovarn. delavca, potrjetje leto, Karolinska zemlja 10. — Marija Sabina, žena tobaknega delavca, 24 let, Konjušna ulica 4. — Antonija Skof, tob. delavka, 36 let, Hrenova ulica 20. — Antonija Kovač, zasebnica, 25 let, Zvezdarska ulica 1. — Helena Praprotnik, prodajalka, 25 let, Sv. Petra cesta 75.

Dne 30. oktobra: Ferdinand Omejc, deželni računski svetnik v pok., 70 let, Pred škofijo 7. — Marija Medved, hiralka, 82 let, Radečkova cesta 9. — Ana Vanino, prodajalka sadija, 28 let, Grajska planota 1. Dne 31. oktobra: Jerica Verovšek, vrtnarjeva vdova, 81 let, Dalmatinova ulica 2. — Josip Malin, livarjev sin, 2 leti, Velika Čolnarska ulica 6. — Roža Majer, nadsprevidnikova hči, 3 mesec, Planinska cesta 268. — Ana Vodnik, šivilja, 32 let, Hranilnična cesta 2. — Marieta Kočvar, žena poslovidce, 35 let, Radečkova cesta 20.

Dne 1. novembra: Avgust Pestotnik, sin tobac. delavca, 4 meseca, Krakovska ulica 29. — Marija Mehle, služkinja, 22 let, Sodna ulica 3. — Ana Kusič, žena sodavčarja in posestnika, 52 let, Sv. Petra cesta 45. — Milan Gangl, rejnec, 14 dni, Streliška ulica 15.

V deželni bolnišnici: Dne 22. oktobra: Viktor Šubič, rejnec, 7 dni. Dne 24. oktobra: Suzana Zalokar, trgovčeva vdova, 74 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Darila.

Neimenovani Primorec je daroval za gorške begunce 100 K. Vsem darovalcem se Posredovalnica najpogosteje zahvaljuje in kliče: Ziveli posnemalci!

Darovi za gorške begunce. Gospod ravnatelj državne realke I. Zupančič v Gorici je daroval povodno svojega imenovanja ravnateljem 50 K za gorške begunce.

Gosp. Artur Lokar, notar v Ajdovščini, je daroval iz neke kazenske poravnave ponovno 50 K za gorške begunce.

Za dnevna zavetišča za revno šolsko mladino je daroval veletržec Julij Elbert v Ljubljani 500 kron in kavarnar Stefan Miholič mesto venca Franu Kukovici 30 K.

Za prehrano ubožnih slojev ljubljanskih so izročili mestnemu magistratu: Franc in Irma Stupica 150 kron; Viljem Spitzer 100 kron in Nelmenovan, kakor vsakomesečno 100 kron.

Elizabetni bolnišnici. Gospod Ladislav Roller iz Zagreba je podaril Elizabetni otroški bolnišnici po gospe Amaliji Magdič 50 kron, da s tem počasti spomin pokojnega gosp. Pavla Magdiča.

Za ostarele vojake je prejel deželni odbor od upravnitva »Slovenskega Naroda« iz listove zbirke 30 K. — Namesto venca na krsto hišnega gospodarja Viljema Jerančiča so darovali za ostarele slovenske vojake rodbina Sirknik 10 K in M. Luschar 4 krona.

Za invalidke. Namesto venca na grob umrlemu vojnemu invalidu Jožetu Marcu, ki je umrl dne 23. oktobra 1918 v Ljubljani, je darovala družina Marc 300 kron za invalidne kranjske dežele.

Mesto venca na krsti umrlega elektroinženirja pl. Levičnika in pokojnega stud. Iur. Ante Košaka sta darovala gosp. Ignacij in ga. Ivanka Guzelj iz Skofje Loke »Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljani« po 20 K, skupaj 40 K. Prisrčna hvala!

Za okrasitev vojaških grobov sta izročila mestnemu magistratu Franc in Irma Stupica 30 kron.

Mesto venca na grob umrlemu županu Franu Oblaku so poslali gg. F. Golob, M. Urbančič in Pavel Seeman, vsak po 50 K, za občinske uboge, za kar se jim tukajšnje županstvo prav iskreno zahvaljuje. — Županstvo občine Vič, dne 5. novembra 1918. Andrej K n e z, župan.

MEBLOVANA SOBA
z električno razsvetljavo se takoj odda stabilnemu g. častniku ali uradniku. Naslov v upr. »Sl. Nar.« — 6268

Postrežnica
se išče. Za nagrado dobi prosto stanovanje. — Marjina trg 1/II. — 6271

Dobro ohranjeni damski klobuki
se prodajo. Naslov v upr. S. N. 6290

Uradnik
išče posla za popoldanske proste ure. Ponudbe pod: »Uradnik 6289« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

V najem se vzame
oziroma kupi se fotografski atelje v Ljubljani ali v kakem drugem mestu na Kranjskem. Ponudbe je poslati na upr. »S. N.« pod šifro fotograf 6208

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Vojaška uniforma
popolnoma nova, se prodaja. — Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda«. — 6274

Loža v I. nadstropju
se takoj odda. — Naslov v upravnitvu »Slovenskega Naroda«. — 6284

Inteligentna gospodična,
ki ima ljubezen in veselje do vzgoje otrok, se takoj sprejme. Naslov v upravnitvu »Sloven. Naroda«. — 6285

Klavir
znamke »Bösendorfer« in foto-grafični aparat (stativni aparat) z nekaj fotograficne opreme se prodaja. — Naslov pove upravnitvo »Sloven. Naroda«. — 6273

Kupi se majhen štedilnik.
Ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod: »štedilnik 6272«.

Iščem KUHARICO,
za takojšnji nastop izurjeno, pošteno proti dobri plači. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5759

Prodajo se
3 breje kozo po ugodni ceni. Več se poišče v Kolodvorski ulici št. 26.

PRODA SE
1 velika in 2 mali kozi, 10 stotov sena na Hlovcih št. 58 pri Ljubljani. — 629

KUHARICA
vajena tudi drugih domačih del, se takoj sprejme proti dobri plači. Naslov v upravnitvu »Sloven. Naroda«. 6286

Jako lepo tele (junček)
se v kamniškem okraju odda za plemo in sicer za sveži špeh ali mast. Več se izve na Bleiweisovi cesti št. 20, II. nads. nadesno od 1.—4. ure. 6280

Izurjene šivilje
se sprejmejo proti dobri plači s hrano. Istotam se sprejme učenka. Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda«. — 6261

Slovenskega konverzacijskega pouka
želi gospod iz stanu inteligentov. — Pismene ponudbe pod »Št. 6259« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Zeleno blago
za eno moško obleko (m 250 K), 1 par novih, močnih (štrapanjih) čevljev (250 K), nekaj partitur italijanskih oper, in ovijalne gamaše ter fini panama klobuk (55 cm v obsegu) se prodaja. — Kje, pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. — 6287

Fin švicarski sukanec
temno sive barve v vretenih, 1000 jardov št. 50—60 dobavlja trdka Ignacij Voh, trgovina s šivalni stroji in s kolesi, Sodna ulica 7. 6291

Lepo, zračno — STANOVANJE
s 3 do 5 sobam in pritlikinami se išče za takoj ali pozneje. Posredovanje se plača s svoto 250 kron ter z živili in drugim blagom. Ponudbe pod »Stalna in mirna stranka 6170« na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Prodaja se 50 litrov konjaka,
zajamčeno pristno, fino vinsko žganje, za mnogovrstno zdravilno porabo, liter po 50 kron. Odda se tudi 25 litrov. — J. Haster, Ljubljana, Stari trg 9.

Prodaja se 6 letstara breja kobilica
pingavske pasme, hči najboljšega žrebca iz Bohinja. Visoka 165 cm, v pas 180 cm, čista pri nogah, brez vsake napake. — Vpraša naj se v Žirovnici na Gorenjskem št. 6. — Cena po dogovoru. 6279

Valentin Maček
tov. slavnikov v Domžalah, priporoča sl. občinstvu slavnatih šolnov, slavnatih podplatov, slavnatih predpraznikov in perila, temno, modro in črno.

POZOR!
Prima papirnato špago in trakove za čevlje iz papirja, pavle in žime dobavlja najceneje razpošiljalnica — 6160 Kättner, Gradec, Grazbachgasse 56.

Prodaja se
3 1/2 m črnega ševjota in 7 m fino surove svile. — Kje, pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. — 6278

Soliden gospod išče lepo meblvano sobo
za takoj. — Ponudbe na »Hotel Union« št. 62. 6275

Prodaja se: lep, topel moški povračnik. — Bleiweisova cesta 9, I. nadstr. — 6276

Za trgovce!
Prodaja se nekaj ovojnega papirja, rjavega in belega (superior). — Pisma pod »Ovojni papir Ljubljana, poštni predal 74«. 6282

Delavci in delavke
(tudi mlajše) se takoj sprejmejo za rezanje zelja proti dobri plači, eventualno tudi prehrani pri trdki Jos. Zidar, Dunajska cesta 31. — 6254

Novoporočenca
iščeta za takoj meblvano sobo v mestu ali okolici za stalno. Če mogoče s hrano. Živila bi dobivala z dežele. Ponudbe pod »Novoporočenca 6251« na upravn. »Sloven. Naroda«.

Sprejme se dijak ali dijakinja
(gospodična) na hrano in stanovanje. Kje, pove upr. »Sl. Nar.« — 6258

Kdor potrebuje pohištvo
naj si je ogleda na Rimski cesti 16.

Sprejme se 1 ali 2 rodbini
z odraslimi otroki za kmetijska dela na posestvu na Bokavcih pri Viču. — Dobi stanovanje, kurjavo in živila. — Plača v gotovini po dogovoru. Moški morajo znati voziti z volji. Zglasite se stranke le iz okolice Ljubljane. 6257

Krema za britje
najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček št. 7-50.

MILO za BRITJE
pristno, najboljše vrste, 3 kom. K 9.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zneska naprej dobavlja M. Janker, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska 3/III. Hrvatska. — 4798

Povečane slike
do naravne velikosti, kakor tudi oljnate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Velika, trinadstropna, moderno zidana vogelna hiša,
ki je še davka prosta in v kateri se nahaja najboljša obrt, se zamenja z drugo hišo ali vilo. — Pismene ponudbe je takoj poslati pod »Dobra kupčija 6195« na upravnitvo »Sloven. Naroda«.

Prodaja se
popolnoma nov damski klobuk, baret. Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 6135

HLAPEC
h konjem dobi takoj službo pri strojnini tovarni Samsa & Co v Ljubljani, Meiselkova ulica št. 4. — 6201

Sprejme se poštena in spretna služkinja
za vsa domača dela, ki zna tudi nekoliko kuhati. Plača 40 do 50 kron. Ponudbe pod: »Izurjena 6065« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

ČEVLJI Absolvent
z gunastimi podplati kakor tudi usniti nabiti se zopet dobi pri Peter Kozina & Co. v Ljubljani, na Brengu 20. 6173

STANOVANJE
2—3 sob s kuhinjo, išče stranka brez otrok takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Penzionist 6227« na upr. »Sl. N.«

Sprejme se takoj dobra kuharica.
Naslov pove upr. »Sloven. Naroda«. 6215

Gospod išče takoj STANOVANJE
dveh mebliranih ali nemebliranih sob s kuhinjo in elektriko. Ponudbe na: Hotel Union št. 34. 6232

Kupi se hiša
v Ljubljani. Ponudbe pod: »Resni takojšnji kupec 6246« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Angela Štrukelj
Broni Czermak
zaročena
Ljubljana, novembra 1918.

Med. univ.
Dr. Viktor Breskvar
ordinira od 1/11. do 1/12. dopoldne
v Hilšerjevi ulici 12, I. nad.

Prva kranjska medicinska drogerija
parfumerija, fotograf. manufaktura itd.
Olasiv. koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.
ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica I.
Ceniki na razpolago.

Dobro staroznano gostilno pri
„Ferlincu“ (Krisch)
sva podpisana s 1. novembrom prevzela. — Postregla bodeva cenjene goste kar najbolje sedanjem času primerno.
Za obilni obisk se pripravljata 6186
Peter in Josipina Košak.

Kava „ADRIA“
se zopet dobi. — Preskrbite se pravočasno, dokler so prometna sredstva na razpolago. — Nudi se Vam tudi prilika za nakup okrasov za božično drevesce, dišave vse vrste ter ostalo specialno blago.
FILIP ŠIBENIK, Izdelki „ADRIA“, Ljubljana, Gosposka ulica št. 16.
Podpirajte Jugoslovansko trdiko!!!

ZAHVALA.
Za ljubeznive dokaze dobrodejnega sočustvovanja ob boleznih in smrti našega iskrenoljubljene sina oziroma brata
ADOLFA VENIERJA
in za časteče tako številno spremstvo na zadnji poti se vsem udeležencem najprizirneje zahvaljujejo
žalujoči ostali.
Jesenec, 1. novembra 1918.

BARVE ZA OBLEKE
v priznani najbolj in zanesljivi kakovosti.
Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi trdka
A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.
Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

NE ZAMETUJTE DENARJA!
Ne kvarite obiek z raznimi vojnimi barvami!
Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo barvo za obleke »Internacional« iz najstarejše in največje tovarne za barve.
Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.
Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelena, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.
Na zahtevo slovensko navodilo.
100 zavojev . . . . . po K 45.— za 100 zav.
500 zavojev . . . . . po K 45.— za 100 zav.
1000 zavojev . . . . . po K 40.— za 100 zav.
Poštne prosto pošilja 5584
Rudolf Cotič, Vrhnika.
Za vsakega trgovca velik zaslugek!

GONILNI JERMENI ni papir **Otto Haase & Sohn** Gradec.